

KRUISVERHEFFING

M. Assumpta

14 september 2025

Eerste lezing (Num 21,1.4-9)

Uit het boek Numeri

Na de vreugde om de bevrijding uit Egypte, begonnen velen van het joodse volk het al vlug moeilijk te krijgen.

De tocht door de Negevwoestijn viel tegen.

De koning van Aran had hen aangevallen, en een aantal mensen krijgsgevangen gemaakt. En hij liet niet toe dat zij doorheen zijn land zouden trekken, daarom moesten ze een grote omweg maken in de richting van de Rode Zee.

Het volk werd ongeduldig en sakkerde tegen God en tegen Mozes:

‘Heb jij ons uit Egypte geleid om ons te laten sterven in de woestijn?

Er is hier geen brood en ook geen water!

En al dat minderwaardig eten zijn we beu!’

God verdroeg hun verwijten niet en liet slangen op hen los, die hen beten.

Heel velen overleefden het niet.

Het volk kreeg spijt en ging naar Mozes, ze zegden:

‘We hebben gezondigd, want we hebben ons gekeerd tegen God en tegen jou.

Bid tot God en vraag dat Hij ons bevrijdt van die slangen.’

Toen bad Mozes voor het volk.

En God zei tegen hem:

‘Maak zelf een slang en zet die op een paal.

Al wie gebeten is en ernaar kijkt, zal in leven blijven.’

En Mozes maakte een bronzen slang en zette die op een paal.

Iedereen die ernaar keek, bleef in leven.

Tweede lezing (Fil 2,6-11)

Uit de brief van Paulus aan de christenen van Filippi

Jezus was zoon van God.

Maar nooit heeft hij zich daarop willen beroepen.

Integendeel, hij heeft een heel nederig bestaan geleid, het bestaan van een knecht.

Gelijk aan de minste der mensen.

Hij bleef gehoorzaam aan zijn opdracht,

zelfs tot de slavendood aan het kruis.

Maar daarom was hij groot in de ogen van God.

God heeft hem een naam gegeven,

hoger dan alle namen.

Voor hem mag iedereen nu zijn knie buigen,

iedereen op aarde, in de hemel en onder de aarde.

En iedereen mag verkondigen:

de Heer, dat is Jezus, de Christus.

Evangelie (Joh 3, 13-17)

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes

Nikodemus, een Farizeeër, was in de nacht bij Jezus gekomen.
In het gesprek dat ze toen hielden, zei Jezus onder andere:
'Je weet toch dat beschreven staat
hoe Mozes eens een bronzen slang omhoog stak,
opdat al wie gebeten was en ernaar opkeek werd genezen.
Zo wordt ook Jezus, de Mensenzoon, aan de mensen voorgehouden,
opdat iedereen, die in geloof naar hem opziet,
leven zonder einde zou kennen.
God houdt zo erg van de mensen,
dat Hij zijn enige Zoon aan hen heeft geschonken.
Wie hem volgt zal niet verloren gaan,
maar volop leven kennen.
Denk niet dat hij gekomen is om een oordeel over de mensen uit te spreken.
Neen, hij is gekomen om de wereld van de ondergang te redden.'

Homilie

Z en B,

De jaren 60 van de vorige eeuw deden in onze samenleving een heel nieuwe wind waaien.

De traditionele waarden en gebruiken werden in vraag gesteld.

Er ontstonden nieuwe bewegingen, vooral bij de jeugd: de hippies, de provo's, de flower power en de black power, en wat nog meer.

Alle hadden als gemeenschappelijk kenmerk dat ze komaf wilden maken met de gevestigde orde, de paternalistische gezagsverhoudingen en de geldende moraal. Ook de traditionele geloofsbeleving ontsnapte niet aan de vernieuwingsdrang.

Zo kwamen er films en musicals uit, die de gelovigen even deden slikken, maar waar de jongeren erg door aangesproken werden.

Herinneren jullie zich nog Jesus Christ Superstar, of Jonatan Livingston Seagull, of Brother Sun, Sister Moon?

Ze verschilden van de vroegere religieuze films doordat ze geen verheven of zoeterig beeld van Jezus, of de apostelen, of de heiligen brachten.

Ze stelden ze voor als mensen van vlees en bloed, die ook hun twijfels en hun beperktheden hadden.

In Jesus Christ Superstar werden vooral Maria Magdalena en Judas ten tonele gevoerd.

Maria Magdalena werd voorgesteld als iemand die zich na haar bekering niet alleen bij de apostelen aansloot, maar die ook persoonlijke gevoelens koesterde voor Jezus. Ze werd zowat als zijn vriendin voorgesteld.

En Judas werd niet afgebeeld als een verrader, maar als iemand die vol was van Jezus en zijn boodschap, die zelfs met hem dweept, en die ontzettend bang was dat hij omwille van zijn radicale standpunten en daden, door de leiders van de Joden, of door de Romeinen zou worden uitgeschakeld.

Hij geloofde dat er bovennatuurlijke krachten in hem schuilden, en dat hij zich altijd op wonderbaarlijke wijze zou kunnen redden.

Daarom durfde Judas het aan hem uit te leveren in de handen van de overheden.

Want dan zou hij kunnen bewijzen dat hij de zoon van God was.

Maar het draaide anders uit. Jezus verzette zich niet, hij bood geen weerstand, en

maakte geen gebruik van wonderen.

En wanneer Judas zijn vergissing inzag, was zijn schuldgevoel zo groot dat hij zelfmoord pleegde.

Z en B,

Ik weet niet of deze voorstelling van feiten historisch of theologisch juist is.

Maar het baseert zich wel op een gegeven dat strookt met wat in de evangeliën staat, namelijk dat de apostelen tot aan Jezus' verrijzenis niet begrepen dat hij door lijden en dood heen moest om zijn opdracht in de wereld tot een goed einde te brengen.

Op verschillende plaatsen staat dat Jezus zegde: Ze zullen de mensenzoon doden, en drie dagen later zal hij opstaan. Maar telkens volgt: ze begrepen het niet, maar ze durfden geen vraag te stellen.

Op een bepaalde plaats bij Lucas (Lk 18,31v) is hij heel duidelijk, duidelijker kan het haast niet: We zijn op weg naar Jeruzalem, en alles wat door de profeten is geschreven over de mensenzoon zal er in vervulling gaan. Hij zal worden overgeleverd aan de heidenen en worden bespot, beledigd en bespuwd. Ze zullen hem geselen en ter dood brengen, en op de derde dag zal hij opstaan.

En ook daar staat er: zij begrepen er niets van.

Niet zo vreemd eigenlijk. Want wat Jezus hen in het vooruitzicht stelde was het ergste dat een mens kon overkomen: dat hij zou sterven aan een kruis.

Het was zowat de zwaarste en meest vernederende doodstraf die door de Romeinen uitgesproken werd.

En in de joodse traditie werd iemand die aan een kruis werd gehangen beschouwd als verlaten en verdoemd door God.

Niet verwonderlijk dat de apostelen daar de zin niet van inzagen, en dat ze er alles aan zouden doen om dat niet te laten gebeuren.

Maar ze begrepen niet dat dit juist het ultieme bewijs zou zijn dat het er Jezus nooit om te doen was geweest om te zorgen voor zijn eigen overleven, dat niets hem had kunnen afbrengen van zijn absolute solidariteit met onderdrukte en lijdende mensen, dat hij zijn roeping van Godswege had gevolgd: laten zien dat er geen grenzen zijn aan Gods liefde voor de mensen.

Eeuwenlang is toch de vraag blijven hangen: als God goed is, hoe kon hij dan willen dat Jezus gedood moest worden, en nog wel op een kruis?

Daar werden ontelbaar veel boeken en traktaten over geschreven, maar men bleef de vraag stellen.

Ook ik kan jullie geen antwoord geven, maar ik wil wel een vergelijking maken, die ons op weg kan helpen.

Als ik zou vragen: 'wil president Zelenski dat de jongemannen, die hij naar het front stuurt, gedood worden?'

Dan zullen jullie antwoorden: 'natuurlijk niet.'

En toch vraagt hij hen in de vuurlinie te gaan staan, goed wetend dat velen van hen zullen sneuvelen.

Maar doordat er Oekraïners zijn die hun leven op het spel willen zetten kan Zelenski andere landen overtuigen dat het van levensbelang is voor zijn volk om hun vrijheid te bevechten, dat hun strijd een rechtvaardige strijd is.

Zo ook met Jezus.

Doordat Jezus er niet voor terugdeinsde zijn leven op het spel te zetten, en niet heeft gezwicht voor de zwaarste foltering, heeft hij de wereld laten zien dat God echt bestaat, en dat zijn liefde sterker is dan de schandelijkste dood.

En zoals wij – westerse landen - het offer van zoveel Oekraïense soldaten zijn zin zouden ontnemen als wij hen niet ondersteunen in hun strijd, zo maken ook wij het kruisoffer van Jezus zinloos als wij nalaten mensen van vrede en liefde te zijn.

Pierre Breyne

Wie wil reageren op deze homilie, kan dit doen via e-mail: pierre.breyne@outlook.com En daar krijg je een antwoord op.